

Wat heb je eraan om te horen over leuke dingen buiten de muren?

Tekst: Elodie Rijnja

“Lang zal ze leven, lang zal ze leven,” word ik enthousiast door tien cliënten toegezongen. Bij de laatste ‘hoeraa!’ maakt Kai van de gelegenheid gebruik om een grote hap taart in zijn mond te stoppen. Iedereen volgt zijn voorbeeld, behalve Pepijn. De reden hiervoor deelde hij net al op waarschuwende toon met het gezelschap: **“Taart die de dokter heeft gemaakt, daar zitten ongetwijfeld medicijnen in.”**

“Heb je iets leuks gedaan op je verjaardag?” vraagt Rens op ijzige toon. Voor ik de kans krijg om te reageren, vervolgt hij: “Uit eten, een feestje gegeven? Of misschien allebei, waarom ook niet.”

“Waarom vraag je dit?” Ik vermoed dat er meer aan de hand is.

“Het is niet eerlijk! Aan het einde van iedere dag fietsen jullie naar een eigen huis. Daar hebben jullie privacy en bepalen alles zelf. Ook doen jullie allerlei leuke dingen: etentjes met vrienden, weekendjes weg.”

Ik ben even stil. Rens snijdt iets aan waarover ik vaker twijfel: hoeveel te vertellen over de leefwereld buiten de kliniek? Wat heb je eraan om te horen over leuke dingen buiten de muren als je niet eens weet wanneer je voor het eerst op verlof zal gaan? Bij sommige cliënten duurt het jaren tot ze daaraan toe zijn. Bij sommigen is het geluid van een auto dan

al zo onbekend geworden, dat ze zich doodschrikken als ze er een tegenkomen. En hoelang duurt het totdat je weer helemaal deel uitmaakt van de 'echte' wereld? Voor de zwaarste vorm van tbs, tbs-dwang, is van tevoren geen einddatum bekend. Iedere twee jaar kan de tbs verlengd worden door de rechter. Dit kan onbeperkt, afhankelijk van de vooruitgang van de cliënt.

Hoewel ik de noodzaak snap, duizelt de uitzichtloosheid van zo'n situatie me soms. Ik denk terug aan een gesprek eerder deze week, toen psychiater Teun en ik een andere afdeling over liepen op weg naar de onze. "Ben je hier nog steeds?" zei Teun tegen een cliënt. De man keek op, en ik zag een vage blik van herkenning in zijn ogen. Even later zei Teun: "Die man zat al op die bank toen ik nog in opleiding was en het ziet er naar uit dat hij geen centimeter verschoven is."

Natuurlijk zijn er ook succesverhalen: cliënten die hun behandeling uitstekend doorlopen, van wie ik het volste vertrouwen heb dat zij binnen niet al te lange tijd een prachtig leven buiten de muren tegemoet gaan. Vaak dienen zij als inspiratie voor anderen.

Als ik 's avonds op de fiets naar huis stap, denk ik terug aan Rens. Hoelang zal het voor hem duren? Lang, schat ik in. Hij kampt met een combinatie van problemen en heeft weinig zelfinzicht. Maar ik hoop dat hij op een dag ook de kliniek uit zal fietsen: op weg naar een eigen leven.

Namen en casussen van cliënten zijn onherkenbaar gemaakt.